

20 METINIS 17 PRANEŠIMAS

METŲ
APŽVALGA

EUROPOS SAJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas: Sąjungos teisės apsaugos garantas 500 mln. piliečių

curia.europa.eu

20 METINIS
17 PRANEŠIMAS
METŲ
APŽVALGA

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – viena iš septynių Europos Sąjungos institucijų.

Šios Sąjungos teisminės institucijos uždavinys – užtikrinti Europos Sąjungos teisės laikymąsi, vienodai aiškinant ir taikant Sutartis. Savo jurisprudencija ši institucija prisideda prie Sąjungos vertybių puoselėjimo ir vieningos Europos kūrimo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudaro du teismai: Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas.

Turinys

Pirmininko įžanginis žodis	5
---	---

1/ 2017-ieji trumpai	
A. Metai nuotraukose.....	7
B. Metai skaičiais	14

2/ Teisminė veikla	
A. Svarbiausių metų sprendimų apžvalga.....	17
B. Svarbiausi teisminę veiklą apibūdinantys skaičiai	36

3/ Atvirumo ir bendradarbiavimo metai	
A. Svarbiausi renginiai.....	41
B. Svarbiausi skaičiai.....	46

4/ Teisingumą vykdyti padedanti administracija	
A. Veiksminga, moderni ir daugiakalbė administracija	49
B. Skaičiai ir planai	51

5/ Žvilgsnis į ateitį	56
------------------------------------	----

6/ Nepraleiskite!	58
--------------------------------	----

**„Europos Sąjungos Teisingumo
Teismo jurisprudencija apima
vis įvairesnes su kasdieniu
piliečių gyvenimu susijusias
sritis.“**

PIRMININKO IŽANGINIS ŽODIS

2017 m. Sąjungos institucijos ir valstybės narės minėjo 60-ąsias Romos sutarčių pasirašymo metines. Šiuo tikslu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pakvietė valstybių narių konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų pirmininkus į susitikimą Liuksemburge, skirtą Europos teisingumo tinklo temai.

Būtent šiame kontekste, siekiant stiprinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimą užtikrinant kokybišką Europos teisingumą, 2017 m. balandžio mėn. buvo įsteigtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo globojamas „ES teisminis tinklas“. Taip sukurta daugiakalbe platforma siekiama skatinti abipusį Sąjungos jurisprudencijos ir valstybių narių jurisprudencijos pažinimą ir stiprinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų dialogą. Šis dialogas, dar nuo steigiamųjų sutarčių vykstantis pagal prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrą, – kuri yra kertinis Sąjungos teismų sistemos elementas, – dabar pratęsiamas labiau neformalioje aplinkoje, pasitelkiant ES teisminį tinklą.

Teisminės veiklos požiūriu, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė nemažai sprendimų, tiesiogiai susijusių su piliečiams rūpimais klausimais. Galima paminėti, pavyzdžiui, sprendimus dėl musulmoniškos skaros ryšėjimo darbe, dėl oro transporto keleivių teisių, dėl *Uber Pop* paslaugos, dėl imigracijos politikos arba dėl vakcinų trūkumų įrodymo.

Visi šie sprendimai, kaip ir daugelis kitų, rodo, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija neapsiriboja vien ekonomikos sektoriumi, bet apima vis įvairesnes su kasdieniu piliečių gyvenimu susijusias sritis.

Statistikos požiūriu, Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme gauta rekordiškai daug bylų – 1 656. Vien Teisingumo Teisme gautos 739 bylos, iš kurių 533 prašymai priimti prejudicinį sprendimą. Neskaitant maždaug keturiasdešimties panašių bylų, susijusių su oro transporto keleivių teisėmis skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, statistikos duomenys rodo 2017 metais gautų bylų (739) ir užbaigtų bylų (699) pusiausvyrą. Bendrojo Teismo produktyvumas išaugo beveik 20 %, palyginti su 2016 m. (895 baigtos bylos), kartu labai sumažėjo vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė (apie 16 mėnesių: 40 % trumpesnė nei 2013 m.).

2017 m. spalio mėn. Astūrijos princesės fondas skyrė Europos Sąjungai santarvės premiją už jos „unikalų viršnacionalinės integracijos modelį“. Šis apdovanojimas, kuris ispanakalbiame pasaulyje prilygsta

Nobelio taikos premijai, skirtas už Sąjungos ir jos institucijų indėlį puoselėjant taiką ir užtikrinant visuotinę tokių vertybių, kaip laisvė, žmogaus teisės ir solidarumas, sklaidą. Atsižvelgiant į pasaulinį terorizmo, migracijos krizės ir nacionalistinių nuotaikų kontekstą, fondas primena visiems tiems, kurie dirba Europos labui, apie būtinybę besąlygiškai įsipareigoti puoselėti šias pagrindines vertybes siekiant išvengti Antrojo pasaulinio karo tragedijos pasikartojimo ir atnešti Europos kontinento tautoms taiką ir klestėjimą.

Koen **LENAERTS**
Europos Sąjungos
Teisingumo Teismo pirmininkas

7

2017-iejī

TRUMPAI

METAI NUOTRAUKOSE

Sausis

Sausio 11 d.

Konferencija, skirta Bulgarijos ir Rumunijos įstojimo į Europos Sąjungą 10-osioms metinėms paminėti

Bulgarija ir Rumunija oficialiai įstojo į Europos Sąjungą 2007 m. sausio 1 d., per penktąjį ES plėtros etapą. Teisingumo Teismas šioms dešimtosioms metinėms paminėti surengė konferenciją, kurioje dalyvavo pakviestieji asmenys, teismų ir personalo nariai.

Sausio 31 d.

Sprendimas *Lounani*

Asmens, kuris dalyvavo teroristų tinklo veikloje, prieglobsčio prašymas gali būti atmestas, net jei jis pats teroro aktų nevykdė, nekurstė kitų juos vykdyti ar nedalyvavo juos vykdant (C-573/14).
(Žr. p. 17)

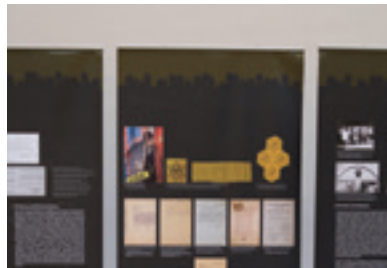

Vasaris

Vasario 1 d.

Parodos „*Between Shade and Darkness: Liuksemburgo žydų likimas 1940–1945 m.*“ vernisažas

Norėdamas paminėti Tarptautinę Jungtinių Tautų Holokausto aukų atminimo dieną Teisingumo Teisme eksponuota Ešo prie Alzeto (Liuksemburgas) nacionalinio rezistencijos muziejaus paroda, skirta apžvelgti Liuksemburgo žydų bendruomenių likimą nacių okupacijos metais, žydų išsiuntimą iš šalies, deportavimą į getus ir koncentracijos ir naikinimo stovyklas.

Vasario 9 d.

Teisingumo Teisme gauta byla /R

Ar gali katalikų organizacija **atleisti** vadovaujančias pareigas einantį darbuotoją dėl antrosios jo santuokos po skyrybų (C-68/17)?

Vasario 9 d.

„L’Erma di Socrate“ oficialus perdavimas

Teisingumo Teismas priėmė Neapolio nacionalinio archeologijos muziejaus paskolintą *Farnese* kolekcijos skulptūrą. Originalios bronzos skulptūros (IV a. pr. Kr. pabaiga) kopijoje (III a.) matyti Sokrato frazės iš Platono „Kritono“ įrašas: „Kai aš, tai visuomet, ne tik dabar, toksai žmogus, kad negebu klausyti jokio kito žodžio, einančio man iš vidaus, kaip tik protingojo, kuris pagalvojus pasirodo man geriausias.“ Šis sakinytis simbolizuoja absoliučią filosofo minties laisvę, nepripažįstančią jokių sąlygų, išskyrus įstatymo laikymąsi; filosofas tai įrodo sutikdamas mirti, kad nepažeistų miesto įstatymų, nepaisydamas jų neteisingumo.

2017

Kovo 14 d.

Sprendimai *G4S Secure Solutions* ir *Boungaoui* ir *ADDH*

Įmonė gali uždrausti savo darbuotojams, kurie tiesiogiai bendrauja su klientais, nešioti **visus** matomus **filosofinių, politinių ar religinių įsitikinimų simbolius** su sąlyga, kad šis draudimas grindžiamas nuoseklia ir sisteminga darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinta politika (C-157/15) ir (C-188/15). (Žr. p. 22)

Kovo 15 d. ir rugsėjo 14 d.

Nauji Audito Rūmų ir Komisijos nariai

Kovo 15 d. Audito Rūmų narys **Juhan Parts** (Estija) iškilmingai prisiekė, kaip numatyta Sutartyse.

Rugsėjo 14 d. taip pat prisiekė kita Audito Rūmų narė – **Ildikó Gáll-Pelcz** (Vengrija) ir Europos Komisijos narė – **Mariya Gabriel** (Bulgarija), atsakinga už skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės sritį.

Audito Rūmų ir Komisijos nariai per iškilmingą posėdį, kuris vyksta Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, įsipareigoja tinkamai vykdyti savo pareigas.

Kovo 27 d.

Teisėjų forumas ir Romos sutarčių 60-ųjų metinių minėjimas

Teisingumo Teismas pakviečia nacionalinių konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų pirmininkus. Tikslas – skatinti tikrą Europos teisingumo tinklą ir pabrėžti nacionalinių teismų, kurie pirmieji turi taikyti Sąjungos teisę, indėlį per 60 europinio bendradarbiavimo metų. (Žr. p. 41)

Balandžio 15–22 d.

Oficialus vizitas į Jungtines Amerikos Valstijas

Teisingumo Teismo delegacija vyksta į Jungtines Valstijas vykdant projektą „Luxembourg Forum 2017“ ir siekiant tęsti prieš beveik 20 metų pradėtą dialogą su kolegomis iš JAV. (Žr. p. 43)

Gegužė

Gegužės 4 d.

Sprendimas *Pešková ir Peška*

Orlaivio susidūrimas su paukščiu yra ypatingos aplinkybės, kurios gali atleisti oro transporto vežėją nuo pareigos išmokėti kompensaciją **skrydžio ilgo vėlavimo atveju** (C-315/15). (Žr. p. 19)

Gegužės 21–24 d.

Oficialus vizitas į Suomiją

Teisingumo Teismo delegacija vyksta į Suomiją susitikti su Aukščiausiojo Teismo, Helsinkio teismo, Europos cheminių medžiagų agentūros, Vyriausiojo administracinio teismo nariais ir Suomijos Respublikos prezidentu Sauli Niinistö.

Gegužės 24–28 d.

Oficialus vizitas į Italiją

Teisingumo Teismo delegacija vyksta į Italiją su oficialiu vizitu, kurio metu ji susitinka su Konstitucinio Teismo, Vyresniosios teismų tarybos, Valstybės Tarybos, Administracinių teismų vadovų tarybos, Aukščiausiojo Kasacinio Teismo nariais ir Italijos Respublikos prezidentu Sergio Mattarella.

Birželis

Birželio 8 d.

Pradėjo eiti pareigas naujas Bendrojo Teismo teisėjas

Įgyvendinant Europos Sąjungos teismų struktūros reformos antrąjį etapą, prisiekia **Colm Mac Eochaidh** (Airija), o Bendrojo Teismo teisėjų skaičius pasiekia 45.

Birželio 11–13 d.

Bendrojo Teismo delegacijos vizitas Škotijos aukščiausiuose teismuose (Edinburgas)

Siekdama stiprinti bendradarbiavimą su valstybių narių konstituciniais ir aukščiausiais teismais, Bendrojo Teismo delegacija vyksta į Škotiją apsilankyti *Court of Session* ir *High Court of Justiciary* (Edinburgas).

Rugpjūčio 21 d.

Teisingumo Teisme gauta byla **Google**

Prancūzijos *Conseil d'État* klausia Teisingumo Teismo, kokia yra pareigos **pašalinti nuorodas** į asmens duomenis teritorinė taikymo sritis (C-507/17).

Spalio 4 d.

Pradėjo eiti pareigas naujas Bendrojo Teismo teisėjas

Antrojo reformos etapo tolesnis įgyvendinimas: **Geert De Baere** (Belgija) priesaika. Bendrojo Teismo teisėjų skaičius pasiekė 46.

Spalio 16 d.

Oficialus vizitas Europos Žmogaus Teisių Teisme

Tęsdami ilgalaikę bendradarbiavimo tradiciją Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo nariai kiekvienais metais susitinka Liuksemburge arba Strasbūre pasidalyti mintimis apie jurisprudencijos pagrindinių teisių srityje raidą. Šiais metais Teisingumo Teismo delegacija, sudaryta iš pirmininko, pirmininko pavaduotojo ir devyniolikos narių, vyko į Strasbūrą dalyvauti darbo sesijose su Europos Žmogaus Teisių Teismo nariais.

Spalio 26 d.

Teisingumo Teisme gauta byla **Blaise ir kt.**

Ši byla susijusi su leidimu pateikti į rinką **glifosatą**; joje keliamas klausimas dėl Komisijos taikomos vertinimo procedūros patikimumo ir nešališkumo (C-616/17).

Lapkritis // Gruodis

Lapkričio 27 d.

Teisingumo Teisme gauta byla *M. A. ir kt.*

High Court (Airija) prašo Teisingumo Teismo paaiškinti „**Brexit'o**“ pasekmes, kiek tai susiję su valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymu (C-661/17).

Gruodžio 1 d.

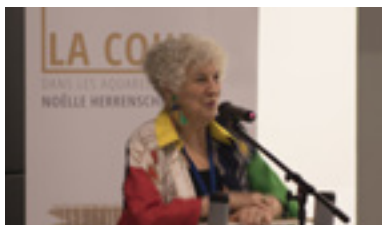
Konferencija, skirta paminėti 100-osioms Suomijos nepriklausomybės metinėms

1917 m. gruodžio 6 d. Suomijos parlamentas paskelbė Suomijos nepriklausomybės deklaraciją. 100-ųjų metinių proga Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nariai pakvietė kelis aukšto rango Suomijos pareigūnus ir personalo narius iš Suomijos į konferenciją Didžiojoje teismo posėdžių salėje.

Gruodžio 7 d.

Parodos „Teisingumo teismas Noëlle Herrenschmidt akvarelėse“ vernisažas

Forumo „Europos Teisingumo tinklas, kokybiško teisingumo garantas“ dokumentų rinkinio išleidimo proga Teisingumo Teismo *salle des pas perdus* surengta prancūzės akvarelininkės-reporterės Noëlle Herrenschmidt paroda, kurioje pristatomos kovo 27 d. Romos sutarčių 60-ųjų metinių minėjimo proga vykusiame Teisėjų forume sukurtos akvarelės. ([Žr. p. 41](#))

Gruodžio 14 d.

Bendrajame Teisme iškelta byla *Liuksemburgas / Komisija*

Liuksemburgas prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl mokestinės priemonės (*ruling*), kurią jis nustatė bendrovės **Amazon** naudai (T-816/17).

Gruodžio 20 d.

Sprendimas *Asociación Profesional Elite Taxi*

Uber teikiama ryšių tarp neprofesionalių vairuotojų ir asmenų užmezgimo paslauga laikytina paslauga transporto srityje ir valstybė narė gali nustatyti, kad norint ją teikti, būtina gauti licenciją (C-434/15). ([Žr. p. 24](#))

B METAI SKAIČIAIS

Institucijos 2017 m. biudžetas

399

mln. EUR

Statistikos požiūriu, 2017-ieji išsiskyrė labai intensyvia teismine veikla. Bendras 2017 m. pateiktų nagrinėti bylų skaičius (1 656 bylos) buvo šiek tiek didesnis nei 2016 m., o 2017 m. baigtų bylų skaičius išliko didelis (1 594 bylos).

Šis darbo krūvis taip pat atsispindėjo administracijos tarnybų, kasdien aptarnaujančių teismus, veikloje.

75

teisėjai

11

generalinių advokatų

iš 28 valstybių narių

2 174

pareigūnai ir kiti darbuotojai

40 %

vyrų
850

60 %

moterų
1 324

Teisminės veiklos metai (abiejuose teismuose bendrai)

1 656

gautos bylos

1 594

išnagrinėtos bylos

154 336

procesiniai dokumentai, įtraukti
į kanceliarijos registrą

Vidutinė proceso trukmė

16,3 mėnesio

Teisingumo Teisme – 16,4 mėnesio
Bendrajame Teisme – 16,3 mėnesio

Procesinių dokumentų, pateiktų per *e-Curia*, procentinė dalis:

Teisingumo Teisme – **73 %**
Bendrasis Teismas – **83 %**

Prisijungimo prie *e-Curia*
paskyrų skaičius – **4 354**

Valstybių narių, kurios
naudojasi *e-Curia*, skaičius – **28**

2 801

teismo pranešimas,
paskelbtas
Europos Sąjungos
oficialiajame leidinyje

Kalbos tarnybos

Teisingumo Teismas yra daugiakalbė teisminė institucija, todėl jis turi būti pajėgus išnagrinėti bylą, nesvarbu, kokia oficialiųjų Sąjungos kalba būtų surašytas ieškinys.

Jis turi užtikrinti, kad jo sprendimai būtų skelbiami visomis šiomis kalbomis.

24

galimos proceso kalbos, o tai reiškia 552 galimas kalbines kombinacijas

609

teisininkai lingvistai, kurie verčia rašytinius dokumentus

23

kalbų skyriai

1 135 000

puslapių išvertė vertimo raštu tarnyba

Vertimo poreikio sumažinimas

2017-aisiais (vidinės taupymo priemonės):

410 000

puslapių

Versti pateikiamų puslapių skaičius

1 115 000

696

teismo posėdžiai ir susirinkimai, kuriuose buvo verčiama sinchroniškai

74

teismo posėdžių ir susirinkimų vertėjai žodžiu

Dialogas ir mainai

2 228

nacionaliniai teisėjai apsilankė Teisingumo Teisme – seminaruose, mokymuose, vizituose ir stažuotėse

Apie

20 000

lankytojų Teisingumo Teisme:

- specialistų
- žurnalistų
- studentų
- piliečių

72

protokoliniai renginiai

2 / feisminė veikla

AŠVARBIAUSIŲ METŲ SPRENDIMŲ APŽVALGA

Migrantų teisės ir pareigos

Nuo 2015 m. Europai susiduriant su rimta migracijos krize kyla daug klausimų. Teisingumo Teismui ne kartą teko nagrinėti bylas dėl prieglobsčio prašymų ir jų nagrinėjimo tvarkos.

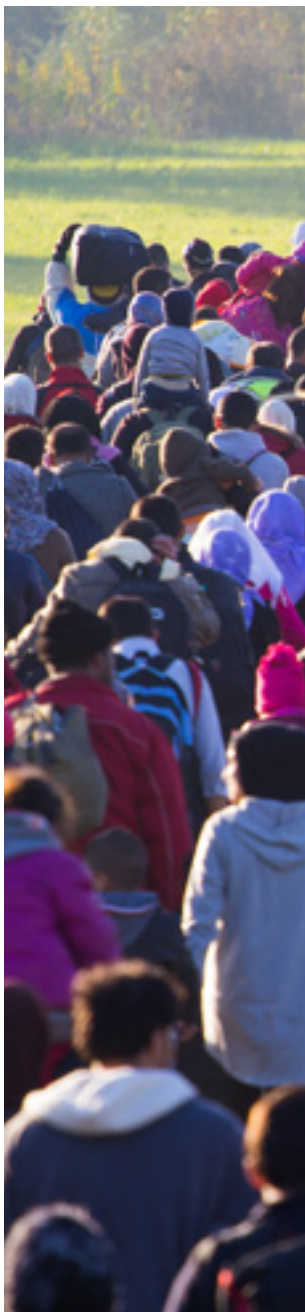

Gavęs Belgijos teismo prašymą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės neprivalo **suteikti humanitarinės vizos** asmenims, kurie ketina vėliau jose pateikti **prieglobsčio prašymą**. Sąjungos teisėje numatyta galimybė suteikti trumpalaikę vizą (iki 90 dienų) dėl humanitarinių priežasčių. Todėl sirų šeimos Belgijos ambasadai Beirute (Libanas) pateiktas prašymas išduoti vizas, kad jie galėtų nuvykti į Belgiją prašyti prieglobsčio ir ten pasilikti ilgiau nei 90 dienų, nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį. Tačiau valstybės narės gali išduoti tokias vizas pagal savo nacionalinę teisę.

→ 2017 m. kovo 7 d. Sprendimas *X ir X*, C-638/16 PPU

Kitoje iš Belgijos gautoje byloje Teisingumo Teismas išaiškino, kad prieglobsčio prašymas gali būti atmetas, jeigu pareiškėjas dalyvavo **teroristų tinklo veikloje**. Prieglobsčio prašytojas nebūtinai turėjo pats įvykdyti teroro aktus, kurstyti juos ar dalyvauti juos vykdant. Toje byloje prieglobsčio prašytojas Belgijoje buvo nuteistas laisvės atėmimo bausme už dalyvavimą „Maroko kovotojų islamistų grupės“ Belgijos padalinio veikloje. Jis aktyviai dalyvavo organizuojant savanorių siuntimą į Iraką ir suklastojo pasus.

→ 2017 m. sausio 31 d. Sprendimas *Lounani*, C-573/14

Sąjungos teisėje taip pat įtvirtintos taisyklės dėl atsakomybės už prieglobsčio prašymų nagrinėjimą paskirstymo tarp valstybių narių (Reglamentas „Dublinas III“).

2015–2016 m. migracijos krizės laikotarpiu daugelis migrantų kirtu Sąjungos sieną Kroatijoje, kuri tada organizavo jų tranzitą į kitas valstybes nares. Teisingumo Teismas patvirtino, kad net esant masiniam migrantų antplūdžiui pirmojo atvykimo valstybė narė išlieka atsakinga už vėliau kitose valstybėse narėse pateiktų **prieglobsčio prašymų nagrinėjimą**. Net jeigu ta valstybė narė organizavo jos teritorijoje esančių migrantų tranzitą į kitą valstybę narę, jos išorės sienos kirtimas yra pirmasis neteisėtas valstybės narės išorės sienos kirtimas.

→ 2017 m. liepos 26 d. sprendimai A.S. ir Jafari, C-490/16 ir C-646/16

Reglamente „Dublinas III“ numatyti terminai prieglobsčio prašymo procedūrai paspartinti, o tai naudinga ir prašytojui. Taigi, valstybė narė, kuriai buvo pateiktas prieglobsčio prašymas ir kuri mano, kad kita valstybė narė yra atsakinga už jo nagrinėjimą, per tris mėnesius gali paprašyti tos kitos valstybės narės perimti prašytoją savo žinion. Teisingumo Teismas nusprendė, kad prieglobsčio prašytojas gali teismuose remtis tuo, kad valstybė narė, kurioje jis pateikė prieglobsčio prašymą, tapo atsakinga už jo prašymo nagrinėjimą, nes **pasibaigė nustatytas terminas**. Tas pats pasakytina apie šešių mėnesių terminą, per kurį valstybė narė turi **perduoti prieglobsčio prašytoją** į kitą valstybę narę, kai ši sutiko jį perimti. Valstybė narė, kuri neįvykdė prieglobsčio prašytojo perdavimo per šį terminą, tampa atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą.

→ 2017 m. liepos 26 d. Sprendimas Mengesteab, C-670/16

→ 2017 m. spalio 25 d. Sprendimas Shiri, C-201/16

Galiausiai Teisingumo Teismas nagrinėjo 2015 m. rugsėjo mėn. ES Taryboje posėdžiavusių valstybių narių balsų daugumą priimto sprendimo dėl **migrantų kvotų** teisėtumą. Juo siekiama padėti Italijai ir Graikijai susidoroti su masiniu migrantų antplūdžiu perkeliant 120 000 šių asmenų į kitas valstybes nares. Slovakija ir Vengrija, balsavusios prieš sprendimą, prašo jį panaikinti. Teisingumo Teismas nusprendė, kad Taryba turėjo kompetenciją priimti tokią laikinąją priemonę, skirtą greitai reaguoti į šią nepaprastąją padėtį. Sutartas privalomo perkėlimo mechanizmas veiksmingai ir proporcingai padeda Graikijai ir Italijai suvaldyti 2015 m. migracijos krizės pasekmes. Taigi Slovakijos ir Vengrijos ieškiniai buvo atmesti.

→ 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas Slovakija ir Vengrija / Taryba, sujungtos bylos C-643/15 ir C-647/15

Vartotojų apsauga

Europos Sąjunga įsipareigoja užtikrinti vartotojų interesų apsaugą. Ji siekia skatinti vartotojų saugumą, užtikrinti juos saugančių teisės normų taikymą ir gerinti savo teisių žinojimą. 2017 m. Teisingumo Teismas turėjo kelias progas įvairiose srityse išaiškinti vartotojų teisių Europos Sąjungoje taikymo sritį.

Byloje dėl **telefono skambučių teikiant pagalbos klientams paslaugą kainų** Teisingumo Teismas nusprendė, kad skambučio prekiautojo naudojama pagalbos telefono linija kaina negali būti didesnė už standartinio skambučio fiksuotojo arba judriojo ryšio linija kainą.

→ **2017 m. kovo 2 d. Sprendimas *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-568/15***

2017 m. Teisingumo Teismui ne kartą teko nagrinėti ginčus dėl oro transporto keleivių teisių. Sąjungos teisės aktai šioje srityje, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, užtikrina, kad skrydžio atšaukimo arba vėlavimo daugiau kaip tris valandas atveju oro vežėjas privalo išmokėti keleiviams kompensacijas. Tačiau jeigu skrydis atšauktas ar vėlavo dėl ypatingų aplinkybių, kurių nebuvo galima išvengti, oro vežėjas gali būti atleistas nuo pareigos mokėti kompensacijas keleiviams.

Teisingumo Teismas patvirtino, kad **orlaivio susidūrimas su paukščiu** ir dėl to atliekami saugumo patikrinimai gali būti laikomi ypatingomis aplinkybėmis, dėl kurių oro vežėjas gali būti atleistas nuo pareigos išmokėti kompensaciją. Iš tiesų, kitoks atsakymas galėtų paskatinti oro transporto bendroves

pirmenybę teikti punktualumui, o ne saugumui, o tai prieštarautų tikslams, kurių siekiama pagal Sąjungos teisę.

→ 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Pešková ir Peška*, C-315/15

Keleiviams taikoma apsauga ir **atšaukus skrydį likus mažiau kaip dviem savaitėms iki išvykimo**. Oro vežėjas privalo išmokėti kompensaciją, jei jis negali įrodyti, kad keleiviui buvo pranešta apie skrydžio atšaukimą likus daugiau kaip dviem savaitėms iki numatyto išvykimo. Tas pats taikoma ir tuo atveju, kai apie skrydžio atšaukimą pranešta kelionių agentūrai likus daugiau kaip dviem savaitėms iki numatyto išvykimo ir ji neperdavė informacijos keleiviams laikydamasi dviejų savaitių termino. Tačiau Teisingumo Teismas priminė oro vežėjo galimybę pagal taikytiną nacionalinę teisę reikalauti, kad už reikalavimo neįvykdymą atsakinga kelionių agentūra grąžintų sumokėtą sumą.

→ 2017 m. gegužės 11 d. Sprendimas *Krijgsman*, C-302/16

Jei skrydis vėluoja tris ar daugiau valandų, keleiviai turi teisę gauti kompensaciją atsižvelgiant į nukeliantą atstumą. Teisingumo Teismas išaiškino, kad **atstumas, į kurį turi būti atsižvelgiama** nustatant kompensacijos dydį, yra atstumas tiesia linija tarp išvykimo ir atvykimo oro uostų, neatsižvelgiant į galimus jungiamuosius skrydžius.

→ 2017 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Bossen ir kt.*, C-559/16

Teisingumo Teismo taip pat buvo prašoma nuspręsti dėl įvairių klausimų, susijusių su vartotojų sveikatos apsauga.

Byloje, kurioje krūtų implantų gamintojas naudojo kokybės standartų neatitinkantį pramoninį silikoną, Teisingumo Teismas nusprendė, kad įstaiga, kuriai pavesta kontroliuoti **gamintojo kokybės užtikrinimo sistemą** pagal CE sertifikato reikalavimus, negali būti laikoma atsakinga remiantis tuo, kad ji turėjo atlikti patikrinimus, iš anksto apie juos nepranešusi, kontroliuoti prietaisus ir (arba) tikrinti gamintojo verslo dokumentus. Tačiau esant požymių, jog gaminsys gali neatitikti kokybės standartų, ši įstaiga privalo imtis būtinų priemonių žmonių sveikatai apsaugoti.

→ 2017 m. vasario 16 d. Sprendimas *Schmitt*, C-219/15

Be to, Teisingumo Teismas patvirtino Bendrojo Teismo sprendimą, kad Komisija teisingai *Dextro Energy* uždraudė naudoti reklaminius šūkius, kuriais pabrėžiama **tik gliukozės nauda sveikatai**, tačiau neužsimenama apie didelio cukraus kiekio vartojimo keliamą pavojų. Todėl šie teiginiai gali būti laikomi dviprasmiškais ir klaidinančiais vartotojus.

→ 2017 m. birželio 8 d. Sprendimas *Dextro Energy* / Komisija, C-296/16 P

Galiausiai Teisingumo Teismas priėmė sprendimą byloje, kurioje Prancūzijos pilietis, **paskiepytas nuo hepatito B**, po skiepų susirgo išsėtine skleroze, dėl kurios palaipsniui buvo paralyžuotas ir galiausiai mirė. Jis nusprendė, kad nesant mokslininkų sutarimo, vakcinos trūkumą ir priežastinį ryšį tarp jo ir ligos galima įrodyti remiantis pagrįstomis, tiksliais ir neprieštarinomis prielaidomis. Trumpas laikotarpis tarp vakcinacijos ir ligos pradžios, tai, kad nei pats vakcinuotas asmuo, nei jo šeima anksčiau nesirgo šia liga, ir tai, kad yra daug atvejų, kai ši liga pasireiškė po vakcinacijos, gali būti laikomi pagrįstomis, tiksliais ir neprieštarinomis prielaidomis.

→ 2017 m. birželio 21 d. Sprendimas *W. ir kt.*, C-621/15

Darbuotojų teisių apsauga

Sąjungos teise siekiama užtikrinti Europos piliečiams geresnes darbo ir gyvenimo sąlygas ir apsaugoti darbuotojų teises. Ypač paminėtinos dvi direktyvos, skirtos užtikrinti vienodo požiūrio principo taikymą visose valstybėse narėse ir draudžia užimtumo srityje bet kokią diskriminaciją dėl rasės arba etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Šiomis 2000 m. priimtomis direktyvomis draudžiama ir tiesioginė diskriminacija (skirtingas vienodų situacijų vertinimas), ir netiesioginė diskriminacija (vienodas skirtingų situacijų vertinimas, ypač nepalankus tam tikros kategorijos asmenims).

Gavęs klausimą dėl **musulmoniškos skaros ryšėjimo darbo vietoje**, Teisingumo Teismas nusprendė, kad draudimas darbuotojams nešioti matomus jų politinių, filosofinių ar religinių įsitikinimų simbolius, nėra tiesioginė diskriminacija. Šis draudimas taip pat nėra netiesioginė diskriminacija, jeigu nustatyta, kad darbdavys, remdamasis nuoseklia ir sisteminga darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinta politika, nori sukurti neutralumo politikos įgyvendinimo klientų atžvilgiu įvaidį. Vis dėlto Teisingumo Teismas išaiškino, kad, jeigu tokios vidaus tvarkos taisyklės nėra, darbdavio noras patenkinti kliento pageidavimą nebebūti aptarnaujamam musulmonišką skarą ryšinės darbuotojos, negali būti laikomas profesiniu reikalavimu, dėl kurio nebūtų diskriminacijos.

→ 2017 m. kovo 14 d. sprendimai *G4S Secure Solutions* ir *Boungaoui* ir *ADDH*, C-157/15 ir C-188/15

Graikijoje priėmimo į policijos mokyklą konkurso kandidatai turi atitikti tinkamumo sąlygas, tarp kurių yra reikalavimas būti ne mažesnio kaip 1,70 m ūgio. Teisingumo Teismas nusprendė, kad šis minimalaus ūgio kriterijus, kuris taikomas visiems kandidatams, iš tikrųjų daro didesnę poveikį moterims nei vyrams ir todėl tai yra **netiesioginė diskriminacija dėl lyties**. Nepaisant teisėto tikslo užtikrinti policijos tarnybų operatyvumą ir sklandžią veiklą, priemonės, kurių imtasi šiam tikslui įgyvendinti, yra neproporcingos. Todėl tokia diskriminacija yra nepagrįsta ir prieštarauja Sąjungos teisei.

→ 2017 m. spalio 18 d. Sprendimas *Kalliri*, C-409/16

Vokietijoje oro bendrovė *Lufthansa* nutraukė darbo santykius su pilotu, kai jam sukako 65 metai, remdamasi tuo, kad pagal ES reglamentą jis nebeturėjo teisės dirbti komercinio oro transporto pilotu. Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors reglamente įtvirtinta **diskriminacija dėl amžiaus**, juo siekiama teisėto tikslo – užtikrinti oro eismo saugumą. Be to, priemonės, kurių imtasi (draudimas pilotams, kuriems sukako 65 metai, dirbti komercinio oro transporto pilotais), yra proporcingos tiek, kiek draudimas susijęs tik su komerciniu oro transportu. Todėl 65 m. ar vyresni pilotai gali dirbti pilotu tuščių orlaivių skrydžiuose ar perskraidinimo skrydžiuose arba dalyvauti pilotų rengimo veikloje.

→ 2017 m. liepos 5 d. Sprendimas *Fries*, C-190/16

Galiausiai, net jeigu oro bendrovės *Ryanair* ir jos įgulos narių darbo sutartyje nurodyta Airijos teismų išimtinė jurisdikcija ginčo atveju, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Sąjungos teisės normas, reglamentuojančias **teismų jurisdikciją**, darbuotojai gali kreiptis į vietas, iš kurios jie atlieka pagrindinę savo pareigų *Ryanair* atžvilgiu dalį, teismą. Siekiant nustatyti šią vietą reikia atsižvelgti į visas svarbias aplinkybes, pavyzdžiui, į vietą, iš kurios darbuotojas vykdo savo užduotis, į kurią grįžta po užduočių atlikimo, kur gauna nurodymus arba organizuoja savo darbą, įskaitant „pagrindinę buvimo vietą“.

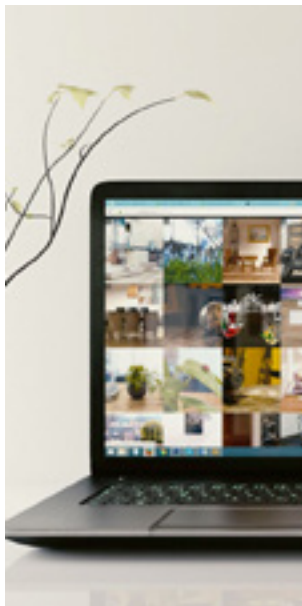
→ 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas *Nogueira ir kt.*, sujungtos bylos C-168/16 ir C-169/16

Laisvos konkurencijos ir vidaus rinkos išsaugojimas

Nors metams bėgant Sąjungai priskirta naujų kompetencijų, jos užduotis užtikrinti vidaus rinkos veikimą ir laisvos konkurencijos taisyklių laikymąsi vis dar yra itin svarbi. 2017 m. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas turėjo galimybę patikrinti įvairaus pobūdžio prekybos ir mokesčių praktikos suderinamumą su Sąjungos teise.

Ispaniškoje byloje Teisingumo Teismas nusprendė, kad **Uber** teikiama paslauga, kurią sudaro tarpininkavimo užmezgant ryšius per internetinę platformą tarp neprofesionalių vežimo paslaugas teikiančių vairuotojų ir naudotojų, yra **paslauga transporto srityje** ir šiuo metu nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, taigi ją gali reglamentuoti valstybės narės. Taigi **Uber** gali tęsti savo veiklą tik gavusi nacionalinių valdžios institucijų reikalaujamus leidimus keleivių vežimo paslaugoms teikti.

→ 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimas Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15

Intel Teisingumo Tisme apskundė Bendrojo Teismo sprendimą, kuriuo buvo patvirtintas Komisijos sprendimas skirti 1,06 mlrd. EUR baudą už **piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi procesorių x86 rinkoje**. Teisingumo Teismas panaikino skundžiamą sprendimą remdamasis tuo, kad Bendrasis Teismas tik nustatė, jog *Intel* suteiktos nuolaidos pagrindiniams kompiuterių gamintojams vien dėl savo pobūdžio riboja konkurenciją, užuot išnagrinėjęs, ar šios nuolaidos iš tikrųjų gali išstumti konkurentus iš rinkos. Bendrasis Teismas turi atlikti šią analizę ir priimti naują sprendimą.

→ 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas Intel / Komisija, C-413/14 P

Kiek tai susiję su prekyba **prabangos prekėmis**, Teisingumo Teismas konstatavo, kad tokių prekių tiekėjas gali uždrausti savo patvirtintiems platintojams parduoti šias prekes per trečiojo asmens, kaip antai *Amazon*, interneto platformą. Siekdamas išlaikyti šių prekių prabangos įvaizdį, tiekėjas turi galėti nustatyti šių prekių pardavimo internetu sąlygas.

→ **2017 m. gruodžio 6 d. Sprendimas *Coty Germany*, C-230/16**

Ispanijoje religinė kongregacija siekė pasinaudoti **atleidimu nuo mokesčių, kuris šioje šalyje taikomas Katalikų bažnyčiai**, už jos valdomame mokyklos pastate atliktus darbus. Šis pastatas naudojamas tiek valstybės reglamentuojamam ir finansuojamam privalomajam švietimui, tiek neprivalomojo ugdymo paslaugoms už atlygį teikti. Teisingumo Teismas nusprendė, kad atleidimas nuo mokesčio gali būti laikomas draudžiama valstybės pagalba ir negali būti taikomas minėtose patalpose vykdomai ekonominei veiklai, kaip antai atlygintinėms švietimo paslaugoms.

→ **2017 m. birželio 27 d. Sprendimas *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16**

Bendrasis Teismas savo ruožtu patvirtino antidempingo ir antisubsidijų priemonių, taikomų **iš Kinijos importuojamoms saulės baterijų plokštėms**, teisėtumą. Šias priemones Taryba priėmė dėl to, kad, pirma, nagrinėjamos saulės baterijų plokštės Europoje buvo parduodamos daug mažesne už įprastinę jų rinkos vertę kaina, ir, antra, šias prekes į Europą eksportuojančios Kinijos bendrovės gavo neteisėtas Kinijos valstybės subsidijas, dėl ko Sąjungos saulės energijos plokščių gamintojai patyrė žalą.

→ **2017 m. vasario 28 d. Sprendimas *JingAo Solar ir kt. / Taryba*, T-157/14 ir kt.**

Kitoje byloje Bendrasis Teismas iš dalies panaikino sprendimą, kuriuo Komisija paskyrė maždaug 15 mln. EUR baudą finansų maklerio įmonių grupei *Icap* už dalyvavimą **karteliuose, susijusiuose su Jenos palūkanų normos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis** (bendra šiuose karteliuose dalyvavusiems bankams skirtų baudų suma sudarė apie 670 mln. EUR). Bendrojo Teismo nuomone, Komisija padarė klaidą nustatydamą *Icap* dalyvavimo karteliuose statusą ir trukmę ir pakankamai nemotyvavo jos baudos apskaičiavimo metodikos.

→ **2017 m. lapkričio 10 d. Sprendimas *Icap ir kt. / Komisija*, T-180/15**

Bendrasis Teismas taip pat dėl procedūrinio pažeidimo panaikino sprendimą, kuriuo Komisija nepritarė Jungtinių Amerikos Valstijų bendrovės *United Parcel Service* (UPS) ir Nyderlandų bendrovės *TNT Express* (TNT) koncentracijai mažų siuntų skubaus pristatymo sektoriuje. Bendrojo Teismo nuomone, Komisija pažeidė UPS teisę į gynybą, kai rėmėsi ekonometrine analize, dėl kurios per administracinę procedūrą nebuvo diskutuota.

→ **2017 m. kovo 7 d. Sprendimas *UPS / Komisija*, T-194/13**

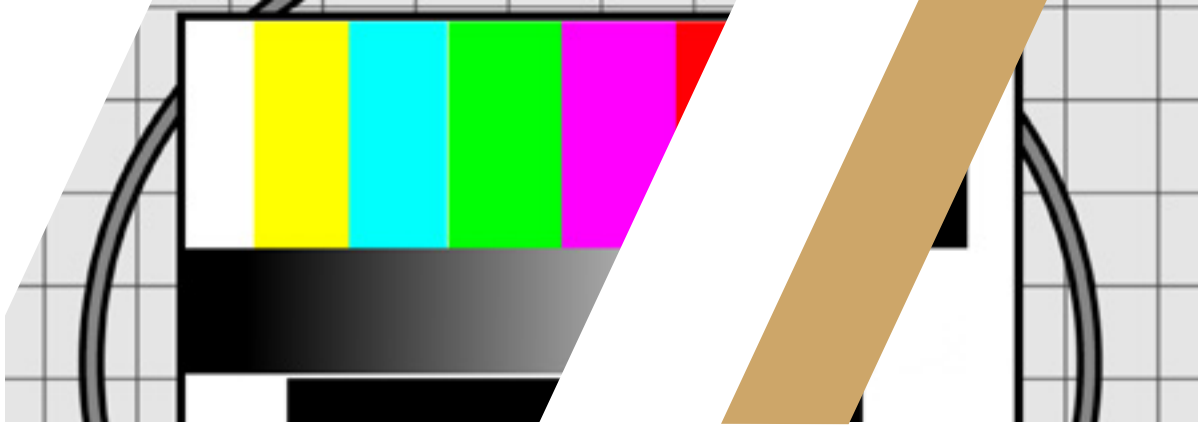
Valstybės pagalbos srityje Bendrasis Teismas patvirtino Prancūzijos pareigą susigrąžinti 220 mln. eurų pagalbą, kurią ji suteikė *Société Nationale Corse-Méditerranée* (SNCM) dėl tam tikrų jūrų transporto tarp Marselio ir Korsikos paslaugų. Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos atliktą analizę, pagal kurią ši pagalba nesuderinama su vidaus rinka.

→ 2017 m. kovo 1 d. sprendimai *Prancūzija / Komisija ir SNCM / Komisija*, T-366/13 ir T-454/13

Galiausiai Bendrasis Teismas konstatavo, jog *Landeskreditbank Baden-Württemberg* – Badeno-Viurtembergo žemės (Vokietija) investiciniam ir plėtros bankui – taikoma **Europos Centrinio Banko (ECB)**, o ne Vokietijos valdžios institucijų **priežiūra**. Iš tiesų, šio banko turto vertė viršija 30 mlrd. EUR, todėl jis turi būti kvalifikuojamas kaip „svarbus subjektas“ ir prižiūrimas ECB.

→ 2017 m. gegužės 16 d. Sprendimas *Landeskreditbank Baden-Württemberg / ECB*, T-122/15

Intelektinės nuosavybės teisių **apsauga**

Intelektinė nuosavybė – tai visos intelektinei kūrybai suteiktos išskirtinės teisės. Ji apima dvi sritis – pramoninę nuosavybę (patentai, prekių ženklai, dizainas ir t. t.) ir autorių teises į literatūros ir meno kūrinius. Sąjunga užtikrina Sąjungos intelektinės nuosavybės teisių gynybą siekdama paskatinti kūrybą ir investicijas į naujus kūrinius ir sritis (muzikos, filmų, televizijos laidų ir kt.) ir taip prisidėti prie konkurencingumo, užimtumo ir inovacijų.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad prekyba **multimedijos grotuvais**, leidžiančiais nemokamai ir lengvai televizoriaus ekrane žiūrėti nelegaliai internete esančius filmus, yra neteisėta. Neteisėta ir šiame grotuve laikinai atgaminti saugomą kūrinių, kuris be autorių teisių savininko leidimo transliuojamas nenutrūkstamu srautu („streaming“).

→ 2017 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Stichting Brein*, C-527/15

Skaitmeninė platforma, kurioje naudotojai gali dalytis ir parsisiųsti fragmentais („torrents“) kūrinius, kurie yra jų pačių kompiuteriuose, prieštarauja Sąjungos teisei tiek, kiek ji suteikia prieigą prie saugomų kūrinių, paskelbtų be autorių teisių savininkų leidimo.

→ 2017 m. birželio 14 d. Sprendimas *Stichting Brein*, C-610/15

Be to, turi būti gautas autorių teisių savininko leidimas dėl **nuotolinės** televizijos programų **vaizdo įrašymo** ir „debesyje“ („cloud“) saugomų šių programų kopijų padarymo prieinamų **sistemos**, nes tai yra programų retransliavimas.

→ 2017 m. lapkričio 29 d. Sprendimas *VCAST*, C-265/16

Galiausiai Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Coca-Cola* gali prieštarauti žymens „Master“, kuriame naudojamas toks pat kaip ir jos šriftas gėrimų ir maisto produktų prekyboje, registracijai kaip Sąjungos prekių ženklo. Nors žymuo „Master“ šiuo metu naudojamas tik Sirijoje ir Artimuosiuose Rytuose panašiai kaip *Coca-Cola*, Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Coca-Cola* teisėtai galėjo įrodyti ekonominio parazitavimo riziką pateikdama įrodymų, jog tikėtina, kad ateityje „Master“ gali būti tokiu pačiu būdu naudojamas Europos Sąjungoje.

→

2017 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *The Coca-Cola Company* / EUIPO,
T-61/16

Pagrindinės teisės ir asmens duomenų apsauga

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priima vis daugiau sprendimų pagrindinių teisių srityje, ypač nuo 2009 m., kai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija tapo teisiškai privaloma. Konkrečiai tariant, 2017 m. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas priėmė svarbių sprendimų teisės į asmens duomenų apsaugą ir teisės į protingą bylos nagrinėjimo terminą srityse.

Gavęs Europos Parlamento prašymą pateikti nuomonę, Teisingumo Teismas pripažino, kad Kanados ir Europos Sąjungos suderėtas **susitarimas dėl oro keleivių duomenų perdavimo, tvarkymo ir saugojimo (PNR susitarimas)** negali būti sudarytas, nes jis nesuderinamas su Sąjungos pripažįstamomis pagrindinėmis teisėmis, įskaitant teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą.

→ **2017 m. liepos 26 d. Nuomonė 1/15, ES ir Kanados PNR susitarimas**

Be to, telefono abonentų sutikimas skelbti jo duomenis apima ir jų **naudojimą** kitoje valstybėje narėje.

→ **2017 m. kovo 15 d. Sprendimas Tele2 [Netherlands] ir kt., C-536/15**

Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nėra **teisės būti pamirštam**, kiek tai susiję su įmonių registre esančiais asmens duomenimis. Vis dėlto, praėjus pakankamai laiko nuo bendrovės veiklos nutraukimo, valstybės narės gali išimtiniais atvejais numatyti ribotą trečiųjų asmenų prieigą prie šių duomenų.

→ **2017 m. kovo 9 d. Sprendimas Manni, C-398/15**

Galiausiai keturiose bylose Bendrasis Teismas nurodė Europos Sąjungai sumokėti įvairioms įmonėms beveik 1,5 mln. eurų žalos atlyginimo (neskaitant kompensacinių palūkanų ir palūkanų už praleistą terminą) dėl pernelyg ilgos proceso šiame teisme trukmės. Bendrasis Teismas pripažino, kad dėl pernelyg ilgos šių bylų nagrinėjimo trukmės bendrovėms buvo padaryta turtinė žala (patirtos su banko garantija susijusios išlaidos) ir neturtinė žala (neužtikrintumo būsena, kurioje atsidūrė šios bendrovės). Penktoje byloje Bendrasis Teismas nepriteisė žalos atlyginimo, nes nusprendė, kad proceso trukmė buvo objektyviai pateisinama.

- 2017 m. sausio 10 d. Sprendimas *Gascogne Sack Deutschland ir Gascogne / Europos Sąjunga*, T-577/14
- 2017 m. vasario 1 d. Sprendimas *Aalberts Industries / Europos Sąjunga*, T-725/14
- 2017 m. vasario 1 d. Sprendimas *Kendrion / Europos Sąjunga*, T-479/14
- 2017 m. vasario 17 d. Sprendimas *ASPLA ir Armando Álvarez / Europos Sąjunga*, T-40/15
- 2017 m. birželio 7 d. Sprendimas *Guardian Europe / Europos Sąjunga*, T-673/15

Tarptautiniai susitarimai

ES ir Singapūro laisvosios prekybos susitarimas yra vienas iš pirmųjų „naujos kartos“ dvišalių laisvosios prekybos susitarimų. Šiame prekybos susitarime įtvirtintos ne tik tradicinės nuostatos dėl muitų ir netarifinių prekybos prekėmis ir paslaugomis kliūčių sumažinimo, bet ir nuostatos įvairiose su prekyba susijusiose srityse, kaip antai intelektinės nuosavybės apsauga, investicijos, viešieji pirkimai, konkurencija ir tvarus vystymasis.

Be to, Komisija atsisakė registruoti Europos piliečių iniciatyvos pasiūlymą, kuriuo siekta užkirsti kelią transatlantinei prekybos ir investicijų partnerystei su Jungtinėmis Valstijomis (TTIP) ir laisvosios prekybos susitarimui su Kanada (CETA), o iniciatoriai tuomet kreipėsi į Bendrąjį Teismą dėl šio atsisakymo panaikinimo. Europos piliečių iniciatyvos suteikia galimybę Sąjungos piliečiams tam tikromis sąlygomis paraginti Komisiją pateikti Sąjungos teisės aktų leidėjui pasiūlymą dėl teisės akto.

Gavęs Komisijos prašymą pateikti nuomonę dėl to, ar šį susitarimą gali sudaryti vien Sąjunga, ar vis dėlto būtinas valstybių narių dalyvavimas, Teisingumo Teismas nusprendė, kad naujų laisvosios prekybos susitarimų, grindžiamų Europos Sąjungos ir Singapūro suderėto susitarimo modeliu, negali **sudaryti vien Sąjunga**, nes du šio susitarimo skyriai (netiesioginės užsienio investicijos; investuotojų ir valstybių ginčų sprendimas) nepriklauso **išimotinei Sąjungos kompetencijai**, todėl būtinas valstybių narių dalyvavimas.

→ **2017 m. gegužės 16 d. Nuomonė 2/15, laisvosios prekybos susitarimas su Singapūru**

Bendrasis Teismas savo ruožtu panaikino Komisijos atsisakymą įregistruoti Europos piliečių iniciatyvos pasiūlymą, kuriuo siekta užkirsti kelią TTIP ir CETA. Jis nusprendė, kad šis pasiūlymas yra ne neleistinas piliečių kišimasis į teisėkūros procedūros eigą, o teisėtas demokratinės diskusijos pradėjimas tinkamu laiku.

→ **2017 m. gegužės 10 d. Sprendimas Efler ir kt. / Komisija, T-754/14**

Užsienio **politika** ir ribojamosios priemonės

„Ribojamosios priemonės“ yra užsienio politikos priemonė, kuria Sąjunga siekia, kad trečioji šalis pakeistų savo politiką arba elgesį. Šios priemonės gali būti ginklų embargas, lėšų įšaldymas, draudimas atvykti į ES teritoriją ir vykti per ją tranzitu, draudimas importuoti ir eksportuoti ir kt. Jos gali būti skirtos vyriausybėms, įmonėms, fiziniams asmenims, taip pat asmenų grupėms ar organizacijoms (pvz., teroristinėms grupuotėms).

Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas nagrinėjo nemažai ribojamųjų priemonių bylų, susijusių su Afganistanu, Baltarusija, Dramblio Kaulo Krantu, Egiptu, Iranu, Libija, Rusija, Sirija, Tunesu, Ukraina, Zimbabve.

Ribojamųjų priemonių, kurių imtasi reaguojant į Ukrainos krizę, srityje Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas paliko galioti kelių fizinių ir juridinių asmenų lėšų įšaldymo priemones. Visų pirma, Teisingumo Teismas patvirtino buvusio prezidento **Viktoro Janukovičiaus** ir jo sūnaus Oleksandro lėšų įšaldymą laikotarpiu nuo 2015 m. kovo 6 d. iki 2016 m. kovo 6 d.

→ **2017 m. spalio 19 d. sprendimai *Yanukovych / Taryba*, C-598/16 P ir C-599/16 P**

Bendrasis Teismas savo ruožtu patvirtino Rusijos bendrovės **Almaz-Antey** lėšų įšaldymą remdamasis tuo, kad ji remia veiksmus, kuriais keliama grėsmė Ukrainos suverenitetui ir nepriklausomybei, gamindama ginklus ir karinę įrangą ir tiekdamą juos Rusijai, kuri savo ruožtu juos tiekia Rytų Ukrainos separatistams.

→ **2017 m. sausio 25 d. Sprendimas *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15**

Ukrainos krizės kontekste Teisingumo Teismas dar nusprendė, kad Tarybos priimtose ribojamosios priemonės kai kurioms **Rusijos bendrovėms**, pvz., **Rosneft**, buvo teisėtos, nes Taryba jas pakankamai motyvavo, ir kad, atsižvelgiant į laipsnišką priemonių intensyvumo didėjimą, atitinkamų įmonių laisvės užsiimti verslu ir teisės į nuosavybę suvaržymai negalėjo būti pripažinti neproporcingais.

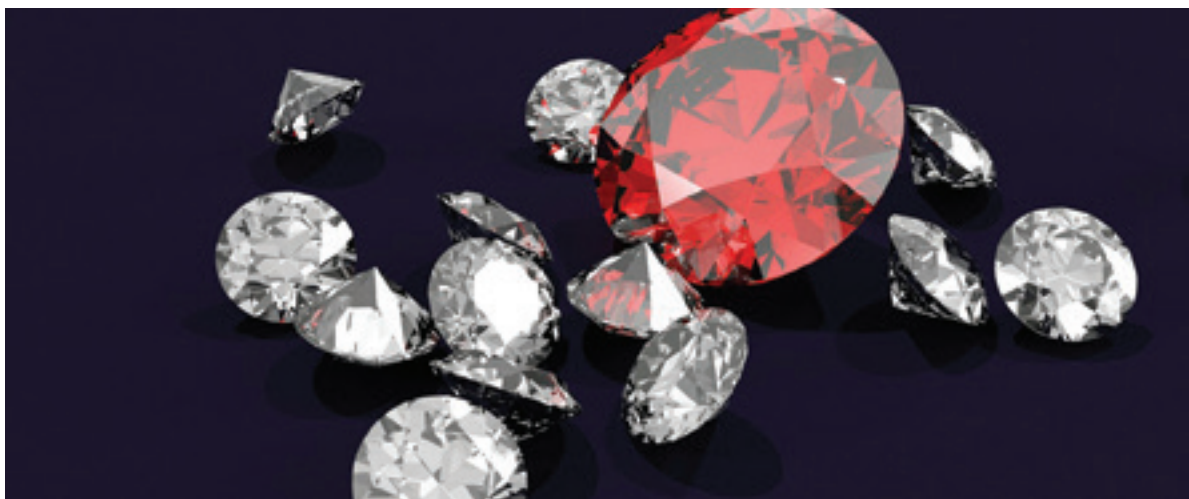
→ 2017 m. kovo 28 d. Sprendimas *Rosneft*, C-72/15

Be to, Teisingumo Teismas nurodė, kad Bendrasis Teismas neturėjo panaikinti sprendimo palikti **Hamas** Europos **teroristinių organizacijų** sąraše. Nagrinėdama *Hamas* padėtį, Taryba galėjo remtis kitais šaltiniais nei nacionaliniai kompetentingų valdžios institucijų sprendimai. Byla buvo grąžinta Bendrajam Teismui, kuris privalės išnagrinėti 2014 m. sprendime neanalizuotas faktines aplinkybes ir argumentus.

→ 2017 m. liepos 26 d. Sprendimas *Taryba / Hamas*, C-79/15 P

Galiausiai Bendrasis Teismas patvirtino bendrovių **Badica ir Kardiam** lėšų įšaldymą vadinamojoje Centrinės Afrikos Respublikos „karo deimantų“ byloje. Taryba nustatė, kad deimantai iš tiesų buvo eksportuojami ir taip buvo neteisėtai eksploatuojami pažeidžiant tarptautinėje teisėje nustatytą eksporto draudimą. Bendrasis Teismas taip pat pažymėjo, kad toliau pirkdami deimantus iš surinkėjų *Badica* ir *Kardiam* neabejotinai teikė paramą Centrinės Afrikos Respublikoje tarpusavyje kovojančioms ginkluotoms grupuotėms.

→ 2017 m. liepos 20 d. Sprendimas *Badica ir Kardiam / Taryba*, T-619/15

BŪSVARBIAUSI TEISMINĘ VEIKLĄ APIBŪDINANTYS SKAIČIAI

TEISINGUMO TEISMAS

Į Teisingumo Teismą iš esmės gali būti kreipiamasi:

- pateikiant **prašymą priimti prejudicinį sprendimą**, kai nacionaliniam teismui kyla abejonių dėl Sąjungos institucijos priimto teisės akto aiškinimo ar galiojimo. Tuomet nacionalinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą, o šis priima sprendimą dėl to, kaip turi būti aiškinamos atitinkamos nuostatos, arba dėl jų galiojimo. Teisingumo Teismui priėmus sprendimą ir jame pateikus išaiškinimą, nacionalinis teismas gali išspręsti savo nagrinėjamą ginčą. Bylose, kuriose atsakymo reikia labai skubiai (pvz., bylose dėl prieglobsčio, sienų kontrolės, vaikų grobimo ir pan.), numatyta **prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra (PPU)**;
- pateikiant **apeliacinį skundą** dėl Bendrojo Teismo priimtų sprendimų; tai teisių gynimo priemonė, kuria naudojantis Teisingumo Teismas gali panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą;
- pareiškiant **tiesioginį ieškinį**, kuriuo visų pirma:
 - prašoma **panaikinti** Sąjungos aktą (ieškinyje dėl panaikinimo) arba
 - siekama, kad būtų konstatuota, jog valstybė narė **neįvykdė įsipareigojimų** pagal Sąjungos teisę (ieškinyje dėl įsipareigojimų neįvykdymo). Jeigu valstybė narė nevykdo teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad ji neįvykdė įsipareigojimų, gali būti pareiškiamas antras ieškinyje, vadinamasis ieškinyje dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“; šiuo atveju Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją;
- prašant pateikti nuomonę** dėl susitarimo, kurį Sąjunga ketina sudaryti su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija, atitikties Sutartims. Tokį prašymą gali pateikti valstybė narė arba Europos Sąjungos institucija (Parlamentas, Taryba ar Komisija).

739 gautos bylos

Prašymai priimti prejudicinį sprendimą

533

iš jų

PPU

Pagrindinės valstybės narės, iš kurių gauti prašymai priimti prejudicinį sprendimą:

Vokietija	149	Italija	57	Nyderlandai	38
Austrija	31	Prancūzija	25		

Tiesioginiai ieškiniai

46

iš jų

ieškinyje dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir

ieškiniai dėl „dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo“

147

Apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

1

nuomonė

12

nemokamos teisinės pagalbos prašymų

Bylos šalis, kuri negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

699 išnagrinėtos bylos

Prašymai priimti prejudicinį sprendimą

447

iš jų

6

PPU

Tiesioginiai ieškiniai

37

iš jų

20

konstatuotų įsipareigojimų
neįvykdymo atvejų dėl **11**
valstybių narių

iš jų

1

sprendimas dėl „dvigubo
įsipareigojimų neįvykdymo“

Apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

198

iš jų

34

skundų atveju panaikintas
Bendrojo Teismo priimtas
sprendimas

Nuomonės

3

Vidutinė proceso trukmė

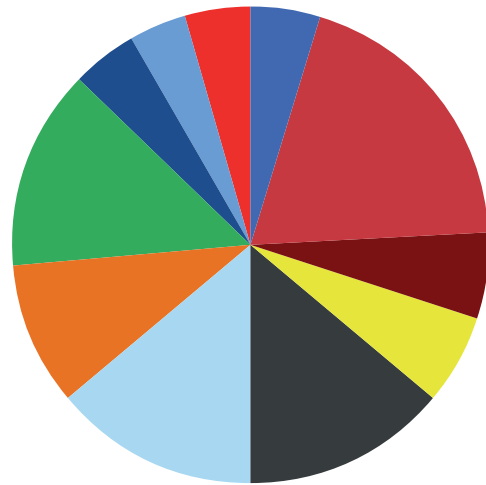
16,4 mėnesio

Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros vidutinė trukmė –

2,9 mėnesio

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

- 27** Aplinkos apsauga
- 60** Intelektinė ir pramoninė nuosavybė
- 43** Judėjimo ir įsisteigimo laisvės ir vidaus rinka
- 86** Konkurencija ir valstybės pagalba
- 61** Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė
- 62** Mokesčiai
- 19** Muitų sąjunga
- 26** Socialinės apsaugos teisė
- 17** Transportas
- 20** Vartotojų apsauga
- 22** Žemės ūkis

BENDRASIS TEISMAS

Bendrasis Teismas pirmąją instanciją nagrinėja **fizinių** arba **juridinių asmenų (įmonių, asociacijų ir kt.)** ir **valstybių narių** pareikštus tiesioginius ieškinius dėl Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų ir tiesioginius ieškinius dėl institucijų ar jos pareigūnų padarytos žalos atlyginimo. Didžioji dalis jo nagrinėjamų ginčų yra ekonominio pobūdžio: dėl intelektinės nuosavybės (Europos Sąjungos prekių ženklai ir pramoninis dizainas), konkurencijos, valstybės pagalbos ir bankų ir finansinės priežiūros.

Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją viešosios tarnybos srityje spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus.

Dėl Bendrojo Teismo sprendimų Teisingumo Teisme galima pateikti apeliacinį skundą; jis pateikiamas tik dėl teisės klausimų.

917 gautų bylų

Tiesioginiai ieškiniai

807

iš jų:

298

dėl intelektinės ir pramoninės nuosavybės

86

viešosios tarnybos srityje

423

kiti tiesioginiai ieškiniai (iš jų 31 valstybių narių pareikštas ieškinys)

Nemokamos teisinės pagalbos prašymai

56

Bylos šalis, kuri negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

895 išnagrinėtos bylos

Tiesioginiai ieškiniai

721

376

dėl intelektinės ir pramoninės nuosavybės

iš jų:

66

viešosios tarnybos srityje

279

kiti tiesioginiai ieškiniai

Apeliacinių skundų dėl Tarnautojų teismo sprendimai

40

iš jų

11

skundų atveju nuspręsta panaikinti Tarnautojų teismo sprendimą

Igyvendinant Europos Sąjungos teismų struktūros reformą, 2016 m. rugpjūčio 31 d. nustojo veikti 2004 m. įsteigtas Tarnautojų teismas. Šią dieną nebaigtos nagrinėti bylos perduotos Bendrajam Teismui, kuris nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. turi jurisdikciją nagrinėti tarnautojų bylas.

Vidutinė proceso trukmė

16,3 mėnesio

Bendrojo Teismo sprendimai, dėl kurių pateiktas apeliacinis skundas Teisingumo Teisme

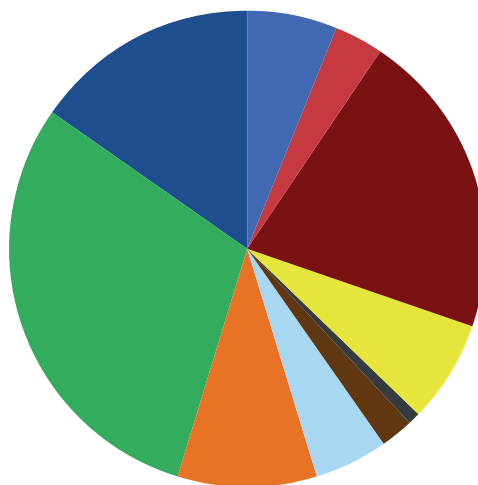
22 %

1 508

neišnagrinėtos bylos

(2017 m. gruodžio 31 d.)

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

12

Aplinkos apsauga

116

Ekonominė ir pinigų politika

76

Galimybė susipažinti su dokumentais

370

Intelektinė nuosavybė

84

Konkurencija

187

Pareigūnų tarnybos nuostatai

62

Ribojamosios priemonės

256

Valstybės pagalba

27

Viešieji pirkimai

43

Žemės ūkis

3 Atvirumo
ir bendra-
darbiavimo
metai

A

SVARBIAUSI RENGINIAI

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dialogas su nacionaliniais teismais ir Europos piliečiais neapsiriboja teismo procesu – jį kasmet papildo įvairialypis bendravimas.

Šiuo požiūriu 2017-aisiais vyko daug susitikimų ir diskusijų, padėjusių skleisti informaciją apie Sąjungos teisę ir jurisprudenciją bei ją suprasti.

**Kovo
27 d.**

Teisėjų
forumas
ir Romos
sutarčių
60-ųjų
metinių
minėjimas

Kiekvienais metais teisėjai iš įvairių valstybių narių teismų susirenka Teisingumo Teismo organizuojamame forume diskutuoti įvairiomis Sąjungos teisės temomis. Šiuo renginiu siekiama stiprinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų teisminį dialogą, kuris, be kita ko, vyksta prašymų priimti prejudicinį sprendimą forma; juo taip pat siekiama sudaryti sąlygas vienodam Sąjungos teisės taikymui ir sklaidai, nes būtent nacionaliniai teismai pirmiausia ją taiko savo sprendžiamuose ginčiuose.

Šiais metais Teisėjų forumas surengtas minint 60-ąsias Romos sutarčių pasirašymo metines. Šiam

įvykiui paminėti Teisingumo Teismas pakvietė visų nacionalinių konstitucinių ir aukščiausiųjų (civilinių, baudžiamųjų, administracinių ar konstitucinių) teismų pirmininkus; apie 70 jų dalyvavo. Siekiama parodyti teisingumo tinklo privalumus kuriant tikrą Europos teisminę erdvę, kartu pabrėžiant šio Teisingumo Teismo bendradarbiavimo su nacionaliniais teismais, kuriame nacionaliniai aukščiausieji teismai vaidino esminį vaidmenį, istorinį aspektą. Šiame kontekste Teisingumo Teismas priėmė ir savo interneto svetainėje paskelbė *Deklaraciją*, kurioje išskilmingai pristatomi šio bendradarbiavimo privalumai..

2017 m. Teisėjų forumo dalyviai

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo deklaracija Teisėjų forume, organizuotame Romos sutarčių pasirašymo 60-ųjų metinių proga

Europos Sąjunga yra teisinė Sąjunga, kuri nuo Romos sutarčių pasirašymo išsiplėtė ne tik geografiškai, bet ir patyrė esminių kokybinių pokyčių.

Šių Sutarčių pasirašymo 60-osios metinės suteikia progą pabrėžti nuolat atsinaujinančio dialogo tarp Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų, kuris vyksta laikantis pagarbos jų nacionalinėms teisės kultūroms ir teisinėms sistemoms bei jų vartojamoms kalboms, svarbą.

Atsižvelgdamas į tai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas Liuksemburge pakvietė valstybių narių konstitucinių ir aukščiausiųjų instancijų teismų pirmininkus, siekdamas stiprinti teismų bendradarbiavimą tinkle, kuris yra tikrosios Europos teisės erdvės sukūrimo garantas.

Jis pabrėžia esminį Europos Sąjungos teismų tinklo, kurį sudaro nacionaliniai teismai ir Teisingumo Teismas, vaidmenį užtikrinant pagrindinių teisių, demokratijos ir teisinės valstybės vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, vystymąsi ir laikymąsi.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionaliniais teismais, ir toliau vykdys Sutartimis jam patikėtą užduotį užtikrinti, kad teisės laikytųsi visi ir ji tarnautų visiems ir kad taip būtų saugomos bendros Sąjungos piliečių ir valstybių narių vertybės.

Kovo
31 d.
„European
Law Moot
Court
Competition“
finalas

Jau beveik 30 metų *European Law Moot Court Society* organizuojamas Europos teisės teismo proceso inscenizacijos konkursas „European Law Moot Court Competition“ – tai konkursas, skirtas plėsti teisės studentų žinias apie Europos Sąjungos teisę. Šio konkurso, kuris laikomas vienu prestižiškiausių pasaulyje, finalas kiekvienais metais vyksta Teisingumo Teisme, kur iš Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo narių sudarytos

komisijos akivaizdoje vykstančių teisminių ginčų metu varžosi studentų komandos iš visų Europos Sąjungos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų. 2017 m. laidos nugalėtoju tapo Londono **City University** komanda, o „geriausio generalinio advokato“ ir „geriausio Komisijos tarnautojo“ prizai atiteko atitinkamai Julie Benedetti iš **Paryžiaus** (Prancūzija) **aukštosios prekybos mokyklos (HEC)** ir Mikoláš Ružek iš **Helsinkio universiteto** (Suomija).

Balandžio
**15–
22 d.**

*The
Luxembourg
Forum 2017*

Nuo 1998 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ir **JAV Aukščiausiasis Teismas** reguliariai susitinka Liuksemburge arba Jungtinėse Valstijose, tęsdami prieš beveik 20 metų pradėtą dialogą. Šis bendradarbiavimas tapo oficialus 2012 m. įsteigus „Liuksemburgo forumą“. 2017 m. forumas vyko Jungtinėse Valstijose; jį globojo Aukščiausiasis

Teismas, *University of Michigan* ir *American University*. Teisingumo Teismo delegacija, kurią sudarė pirmininkas ir vienuolika narių, vyko į *An Arborą* (Mičiganas) ir į Vašingtoną dalyvauti keliuose susitikimuose, darbo sesijose ir apskritojo stalo diskusijose su kolegomis iš JAV. Kitas forumas vyks 2020 m. Liuksemburge.

Gegužės

14 d.

Institucijos
„atvirų durų
diena“

Europos dienos proga, kuri švenčiama visose valstybėse narėse gegužės 9 d., minint Prancūzijos ministro Roberto Šumano 1950 m. gegužės 9 d. pasakytą kalbą, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas rengia „atvirų durų dieną“. Šiame renginyje aktyviai dalyvauja daugiau kaip 150 savanorių Teisingumo Teismo tarnautojų, kurie lankytojus svetingai pasitinka, jiems teikia informaciją ir veda į aiškinamojo pobūdžio ekskursijas. Šis renginys piliečiams suteikia galimybę susipažinti su institucija, jos uždaviniais ir veikla, taip pat su pastato architektūra ir eksponuojamais valstybių narių paskolintais meno kūriniiais – taip užtikrinama Europos meno ir kultūros tradicijų sklaida. Šiais metais Teisingumo Teisme apsilankė per **3 600 lankytojų**.

Rugsėjo

11 d.

Europos
Sąjungos
teisminio
tinklo
pirmasis
susitikimas

Įvykus Teisėjų forumui, Teisingumo Teismo pirmininkas pakvietė konstitucinių ir aukščiausiųjų teismų pirmininkus dalyvauti kuriant mainų ir diskusijų platformą – „Europos Sąjungos teisminį tinklą“, skirtą stiprinti teisminį bendradarbiavimą siekiant kokybiško Europos teisingumo. Pirmasis šio tinklo susitikimas įvyko Teisingumo Teismo patalpose; jame dalyvavo atstovai iš 60 konstitucinių

ir aukščiausiųjų valstybių narių teismų. Šia proga dalyviai dirbo su keitimosi informacija tinkle tvarka.

Tinklas skatins abipusį valstybių narių teisės ir jurisprudencijos pažinimą ir padės stiprinti Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų prejudicinį dialogą.

Oficialūs vizitai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme

Plėtodamas nuolatinį Teisingumo Teismo, kitų Sąjungos institucijų, tarptautinių teismų ir Sąjungos valstybių narių institucijų ir teismų institucinį bendradarbiavimą, 2017 m. Teisingumo Teismas priėmė Europos Parlamento Teisės reikalų komiteto delegaciją, Jungtinių Tautų Vyriausiąjį žmogaus teisių komisarą J. E. Zeid Ra'ad Al Hussein, Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalių (Islandija, Norvegija ir Lichtenšteinas) aukščiausiųjų teismų narius, Vokietijos Federacinės Respublikos *Bundesverfassungsgericht* ir *Bundesfinanzhof* delegacijas, Rumunijos generalinį prokurorą ir prokurorų prie Aukščiausiojo Kasacinio ir Teisingumo Teismo delegaciją, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės Aukščiausiojo administracinio teismo, Karlsruhės, Lježo ir Kolmaro („Kalico“) apeliacinių teismų ir Italijos Respublikos Vyresniosios teismų tarybos delegacijas. Jis taip pat priėmė Vokietijos Bundestago *Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses* delegaciją.

Teisingumo Teismas taip pat priėmė įvairius svarbius asmenis iš valstybių narių, be kita ko, Graikijos Respublikos ambasadorių Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje J. E. Louis-Alkiviadis Abatis, *The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns, Minister of State (Department for Exiting the European Union)*, Flandrijos vyriausybės ministrą pirmininką Geert Bourgeois, Suomijos teisingumo ministrą Antti Häkkinen, Belgijos federalinės vyriausybės ministro pirmininko pavaduotoją Jan Jambon, Valstybės sekretorių Philippe De Backer, Théo Francken ir Zuhal Demir bei Heseno žemės federalinių ir Europos reikalų ministrę Lucia Puttrich.

B

SVARBIAUSI SKAIČIAI

Nuolatinis dialogas su teisės specialistais

- Teisminio dialogo su nacionalinių teismų teisėjais palaikymas

Susitikta su daugiau kaip

2 300

nacionalinių teismų teisėjų

- nacionalinių teismų teisėjai dalyvavo kasmetiniame teisėjų forume arba 6–10 mėnesių stažavosi Teisingumo Teismo nario kabinete
- Teisingumo Teisme rengti seminarai
- renginiai, skirti nacionaliniams teisėjams, dalyvaujantiems Europos teismų asociacijose ar teisminiuose tinkluose
- dalyvavimas aukščiausiųjų ir aukštesniųjų nacionalinių teismų iškilminguose metų pradžios renginiuose ir susitikimai su Europos aukščiausiųjų teismų pirmininkais arba pirmininkų pavaduotojais

- Teisės specialistų skatinimas taikyti ir suprasti Sąjungos teisę

673

lankytojų grupės

išklausė prezentacijas apie teismo posėdžius, kuriuose dalyvavo, arba apie teismų veikimą

iš jų

219

teisės specialistų grupių

Iš viso

3 805

asmenys

297

stažuotojai teisininkai, kurių stažuotė yra studijų dalis

449

išorės vartotojai:

studentai, tyrėjai, dėstytojai, kurie atliko mokslinius tyrimus institucijos bibliotekoje

Glaudus dialogas su Europos piliečiais

19 874

lankytojai

iš jų

3 627

apsilankė per
atvirų durų
dieną

146

pranešimai spaudai

t. y. iš
viso

1 762

kalbinės
versijos

Kiekvienas pranešimas spaudai išverčiamas į kelias kalbas siekiant palengvinti žurnalistų darbą valstybės narėse. Šie pranešimai prieinami interneto svetainėje adresu curia.europa.eu

350

išsiųstų žinučių Teisingumo
Teismo *Twitter* paskyroje,

turin-
čiose

42 000

sekėjų

120

prašymų leisti
susipažinti su institucijos
administraciniais
dokumentais ir istoriniais
archyvais

Apie

28 000

prašymų pateikti informacijos
per metus

Nuolatinis oficialus ir institucinis dialogas

26

oficialūs vizitai

10

svarbių asmenų
iš valstybių narių ar
tarptautinių organizacijų
mandagumo vizitų

5

iškilmingi posėdžiai

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kanceleris

Teisingumo Teismo pirmininkui pavaldus kancleris, institucijos generalinis sekretorius, vadovauja administracijos tarnyboms. Jis pasakoja apie tai, kaip tarnybos padėjo vykdyti teisminę veiklą.

VEIKSMINGA, MODERNI IR DAUGIAKALBĖ ADMINISTRACIJA

2017-aisiais Europos Sąjungos Teisingumo Teismo tarnybos įgyvendino institucijos reformą – panaikintas Tarnautojų teismas ir laipsniškai pereinama prie dviejų teisėjų iš kiekvienos valstybės narės Bendrajame Teisme. Šiuo tikslu Teisingumo Teismas negavo papildomų išteklių, o per penkerius metus jo darbuotojų skaičius net sumažėjo dėl biudžeto valdymo institucijos 2013 m. nustatytos darbo vietų mažinimo politikos.

Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo tarnybos įdėjo daug pastangų, kad būtų susidorota su iššūkiais, susijusiais su teismų veiklos ir produktyvumo augimu.

Šiomis pastangomis siekta rasti sinergijos, bendradarbiavimo ir koordinavimo galimybių siekiant skatinti efektyvų išteklių panaudojimą – išteklių, už kuriuos institucija privalo atsiskaityti per jos atžvilgiu vykdomus patikrinimus (visų pirma atsižvelgiant į biudžeto sudarymo bei biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūras, taip pat į vykdomą atvirumo politiką).

Prie šių patikrinimų paminėtinas Europos Sąjungos Audito Rūmų 2017 m. atliktas ES teismų rezultatų bylų administravimo srityje tyrimas. Kiek tai susiję su institucijos administracine veikla, Audito Rūmai pabrėžė tinkamą Teisingumo Teismo vertimo raštu tarnybos uždavinių vykdymą (terminų laikymasis) ir paskatino toliau diegti informacinių sistemų taikomąsias programas ir jas modernizuoti.

Toks prisitaikymas reikalingas siekiant Teisingumo Teismo išsikeltų efektyvumo ir kokybės tikslų daugiakalbystės srityje, kurią išsaugoti jam yra ypač svarbu.

Siekiant šių tikslų 2017 m. rugsėjo mėn. buvo patvirtinta nauja administracinės veiklos struktūra – siekiant konsoliduoti ir pagerinti paslaugų kokybę tarnybos sugrupuotos į tris generalinius direktoratus. Administracijos generalinis direktoratas jungia tarnybas, teikiančias paramą žmogiškųjų ir finansinių išteklių, pastatų ir įrangos valdymo srityje. Atsižvelgiant į kalbos tarnybų svarbą ir išskirtinumą buvo įsteigtas Daugiakalbystės generalinis direktoratas, kurį sudaro Vertimo žodžiu ir Teisinio vertimo raštu tarnybos. Galiausiai Informacijos generalinis direktoratas (įskaitant šios sąvokos reikšmės Europos teisminei institucijai įvairius aspektus) nuo

šiol apima informatikos tarnybą, komunikacijos tarnybą ir tarnybą, atsakingą už bibliotekos dokumentų ir archyvų valdymą.

Atsižvelgiant į šį racionalizavimo kontekstą, labai svarbus yra žmogiškųjų išteklių valdymas. Šioje srityje ypatingas dėmesys buvo skiriamas moterų galimybėms užimti atsakingas pareigas siekiant užtikrinti jų atstovavimą vadovaujančio personalo lygmeniu.

Be to, Teisingumo Teismo tarnybos ketina dalyvauti kuriant tinklus, kurie būtų skirti kuo labiau išnaudoti galimybes manytis valstybėse narėse ir institucijoje teikiamomis paslaugomis, turima patirtimi ir kompetencijomis. Pasibaigus valstybių narių aukščiausiųjų ir konstitucinių teismų pirmininkų, kurie buvo pakviesti į Romos sutarčių 60-ųjų metinių minėjimą 2017 m. kovo mėn., susitikimui, buvo sukurta mainų platforma, skirta Europos teisminiam bendradarbiavimui plėtoti. Be to, Teisingumo Teismas ketina pasitelkti specializuotų teisinės literatūros bibliotekų kompetenciją, siekdamas gerinti savo paties bibliotekos vidaus ir išorės paslaugas. Galiausiai Spaudos ir informavimo tarnyba įsipareigojo dalyvauti korespondentų, veikiančių teismo pranešimų rengimo srityje, tinkle.

Būtent vedamas šio siekio užtikrinti kokybę, grindžiamą, be kita ko, kompetentingų ekspertų ir organizacijų iš valstybių narių įtraukimu, Teisingumo Teismas ir toliau ketina prisidėti prie Europos projekto, kuriame jis neabejotinai atlieka vieną iš svarbiausių vaidmenų.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kancleris

B / SKAIČIAI IR PLANAI

Institucija, kurioje siekiama užtikrinti vyrų ir moterų lygybę

Aukštas pareigas administracijoje einančių moterų vidutinis skaičius Teisingumo Teisme, palyginti su kitomis Europos institucijomis, yra didelis. 2017 m. Teisingumo Teismas tęsė 2015 m. pradėtas diskusijas su visomis vadovaujamais pareigas einančiomis moterimis, siekdamas nustatyti, kokiomis priemonėmis būtų galima paskatinti moteris kandidatuoti į vadovų pareigas ir ilgainiui didinti jų skaičių visuose hierarchiniuose lygmenyse.

2 174

pareigūnai ir kiti darbuotojai
2017 m. gruodžio 31 d.

Moterų skaičius

649 administratoriaus pareigybės **53 %**

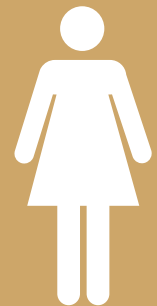
27 vadovaujamos pareigos **36 %**

20 vidurinės grandies vadovų pareigų **36 % ir**

7 vyresniųjų vadovų pareigos **37 %**

850
vyrų
40 %

1 324
moters
60 %

Why does the Court of Justice of the E

**„Paaiškinti piliečiams,
kaip Teisingumo
Teismo jurisprudencija
prisideda prie jų
gyvenimo pokyčių.“**

0:28 / 1:35

Teisingumo Teismas

Kiekvienas šiuolaikinis teismas privalo veiksmingai paaiškinti asmenims savo misiją. Tuo tikslu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pasitelkia įvairias priemones, įskaitant socialinius tinklus, kuriuos, kaip antai „YouTube“, piliečiai vis dažniau naudoja.

Kreipdamasis į plačiąją visuomenę, kuri paprastai turi nedaug teisės žinių, Teisingumo Teismas sukūrė kelis nuo 2 iki 3 minučių trukmės trumpametražius pristatymus. Šiuose „filmukuose“, kuriuos papildė infografikai ir kuriuos paprastais žodžiais paaiškina pasakotojas, pateikiamas trumpas ir lengvai suprantamas turinys. Jais siekiama aiškiai ir paprastai informuoti piliečius, kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija prisideda prie jų kasdienio gyvenimo pokyčių.

Pirmieji 2017 m. „YouTube“ paskelbti filmukai yra susiję su šiomis temomis:

- *Kodėl egzistuoja Europos Sąjungos Teisingumo Teismas?*
- *Kaip jis veikia?*
- *Ką Europos Sąjungos Teisingumo Teismas padarė dėl manęs?*
- *Kaip Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas gina mano teises?*

Filmukai sukurti ir pritaikyti išmaniųjų telefonų, planšetinių kompiuterių ekranams, bet juos galima žiūrėti ir dideliuose ekranuose. Todėl tai yra patraukli pranešimų ar paskaitų vaizdo medžiaga.

2016 m. pradėtas ir 2017 m. įgyvendintas projektas tęsiamas ir 2018-aisiais metais – bus parengti nauji leidiniai piliečiams rūpimomis temomis.

Institucija, kuri rūpinasi aplinka

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas jau keletą metų įgyvendina plataus užmojo aplinkosaugos politiką, kuri turi atitikti aukščiausius tvarios plėtros ir aplinkos apsaugos standartus.

Įgyvendinant institucijos statybų projektus ir kasdienį jai suteiktų priemonių valdymą nuolat rūpinamasi aplinkos apsauga, o tai liudija 2016 m. gruodžio 15 d. gautas EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) registracijos sertifikatas.

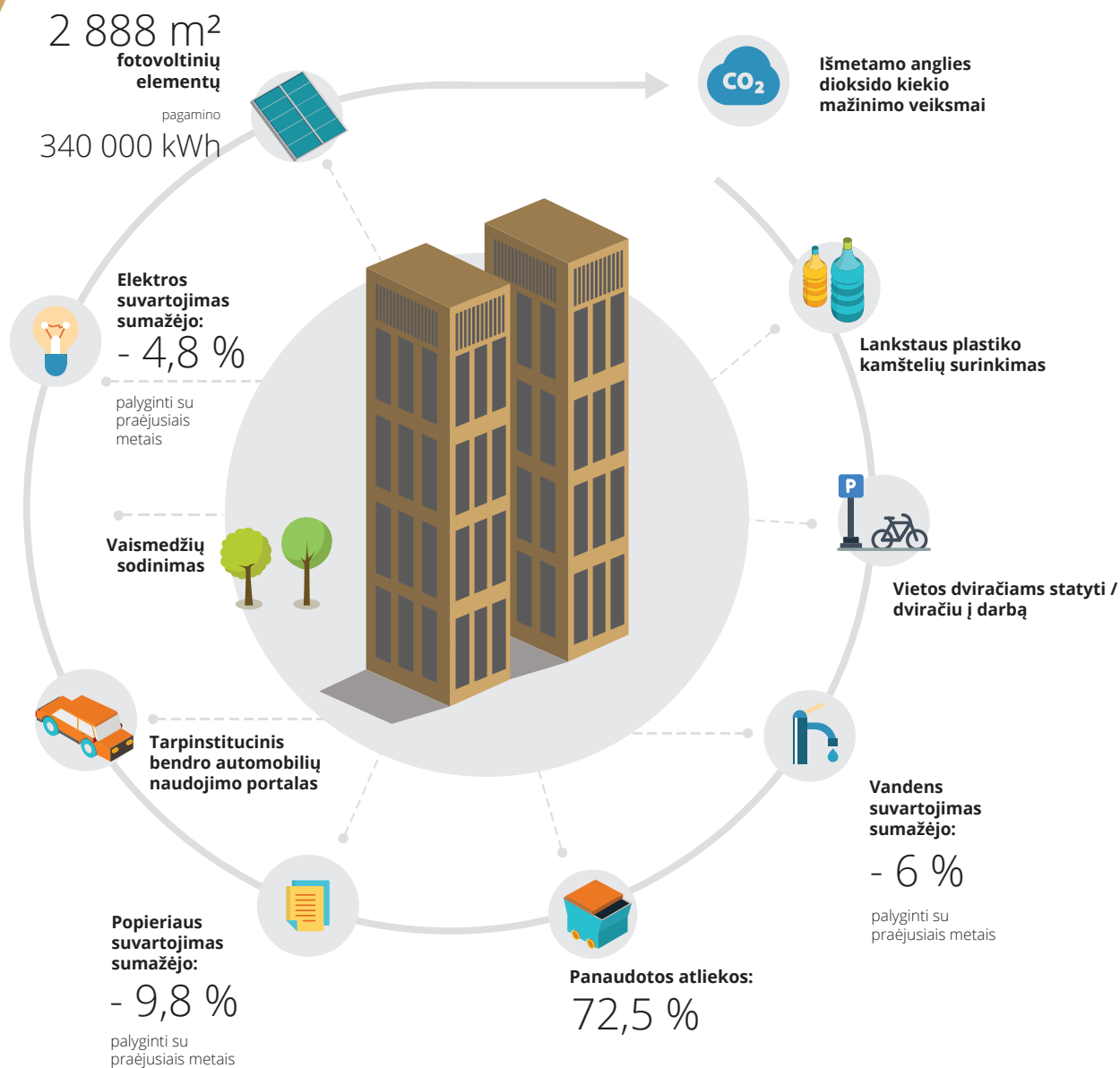
Taigi ES reglamentu numatytas EMAS sertifikatas, kuris suteikiamas organizacijoms, atitinkančioms griežtus reikalavimus dėl jų aplinkos politikos ir pastangų saugoti aplinką bei užtikrinti tvarų vystymąsi, yra rimtas Teisingumo Teismo įsipareigojimų ekologijos srityje ir pasiekto aukšto aplinkosauginio veiksmingumo pripažinimas.

Šis sertifikatas lemia konkrečius rezultatus, pasiektus vykdant aplinkosaugos projektus, kurių poveikis peržengia mūsų institucijos ribas, ypač judumo srityje.

Gegužės–liepos mėnesiais Teisingumo Teismo personalas dalyvavo Liuksemburgo valstybės iniciatyvoje „**Mam vélo op d'Schaff**“ (liet. k. „dviračiu į darbą“) – Liuksemburgo transporto asociacijos (*Verkeiersverbond*) kampanijoje, skirtoje didinti piliečių informuotumą apie ekologiškas transporto priemones ir visų pirma dviračio naudojimą. Dėl gausaus personalo dalyvavimo buvo nuvažiuota daugiau kaip 33 000 km, o tai atitinka maždaug 6 tonų išmetamo CO₂ ekonomiją. Liuksemburgo vyriausybės už darnų vystymąsi ir infrastruktūrą atsakingas valstybės sekretorius Teisingumo Teismui už tai įteikė 2-ąją „įmonių iššūkių“ prizą.

Be to, Teisingumo Teismas nusprendė numatyti 51 naują vietą dviračiams statyti pastačius trečiąjį bokštą.

Galiausiai, jau kelis metus Teisingumo Teismas dalyvauja „**Europos judumo savaitėje**“, siekdamas didinti personalo informuotumą apie jų kasdinių kelionių poveikį aplinkai.

DAUGIAKALBYSTĖ – PAMATINĖ EUROPOS SAJUNGOS VERTYBĖ

Siekdamas pagrindinio savo tikslo – užtikrinti kokybišką teisingumą, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas teikia didelę reikšmę ir daugiakalbystei kaip pamatinei Europos Sąjungos vertybei.

Visiškos daugiakalbystės užtikrinimas yra iššūkis, su kuriuo institucija susiduria nuolat. Iš tiesų, Teisingumo Teismo kalbų vartojimo tvarka neturi atitikmens jokiame kitame teisme pasaulyje, nes proceso kalba gali būti kiekviena Sąjungos oficialioji kalba. Teisingumo Teismas turi bendrauti su bylos šalimis proceso kalba ir užtikrinti savo jurisprudencijos sklaidą 24-iomis ES oficialiosiomis kalbomis. Jam tenka administruoti daugiau kaip 1 milijoną išverstų puslapių, apimančių 552 kalbines kombinacijas, per metus ir apie 700 teismo posėdžių su sinchroniniu vertimu kiekvienais metais.

Siekdamas išsaugoti daugiakalbystę kaip esminę vertybę, kuri yra labai svarbus Europos elementas, Teisingumo Teismas nusprendė nuo 2018 m. sausio 1 d. pergrupuoti savo kalbines tarnybas. Taip buvo sukurtas Daugiakalbystės generalinis direktoratas, kurį sudaro Vertimo žodžiu ir Teisinio vertimo raštu tarnybos. Teisingumo Teismas yra pirmoji Europos Sąjungos institucija, sukūrusi tokį generalinį direktoratą, kurio užduotis bus dar veiksmingiau valdyti su daugiakalbyste susijusias galimybes ir iššūkius. Taip Teisingumo Teismas nori atkreipti dėmesį į tai, kad daugiakalbystė mus praturtina ir įprasmina Sąjungos šūkį – „suvienijusi įvairovę“, kuri apima ir kalbų įvairovę. Daugiakalbystės skatinimo tikslais Teisingumo Teismas 2018-aisiais minės savo vertimo žodžiu tarnybos keturiasdešimtmetį ir Reglamento Nr. 1 dėl kalbų vartojimo tvarkos Europos Sąjungoje šešiasdešimtmetį.

6

Nepraleiskite!

Prisijunkite prie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimų paieškos portalo per *Curia* interneto svetainę:

curia.europa.eu

Sekite jurisprudencijos ir institucijos naujienas:

- skaitykite **pranešimus spaudai** šiuo adresu: **curia.europa.eu/jcms/PressRelease**
- užsisakykite Teisingumo Teismo **RSS srautą**: **curia.europa.eu/jcms/RSS**
- sekite institucijos **paskyrą Twitter'yje**: @EUCourtPress arba @CourUEPresse
- atsisiųskite taikomąją programą **App CVRIA** išmaniesiems telefonams ir planšetiniams kompiuteriams

Norėdami rasti daugiau informacijos apie institucijos veiklą:

- skaitykite interneto puslapį, skirtą **2017 m. metiniam pranešimui**: **curia.europa.eu/jcms/AnnualReport**
 - Metų apžvalga
 - Teisminės veiklos ataskaita
 - Valdymo ataskaita
- peržiūrėkite **pristatymus „YouTube“**

Susipažinkite su institucijos dokumentais:

- **istoriniai archyvai**: **curia.europa.eu/jcms/archive**
- **administraciniai dokumentai**: **curia.europa.eu/jcms/documents**

Apsilankykite Europos Sąjungos Teisingumo Teismo būstinėje:

Susidomėjusiems institucija siūlo specialias kiekvienos grupės interesus atitinkančias vizitų programas (dalyvavimas posėdyje, ekskursija su gidu po pastatą arba apžiūrint meno kūrinius, studijų vizitas):

curia.europa.eu/jcms/visits

Norėdami gauti informacijos apie instituciją:

- Parašykite mums užpildydami **elektroninę užklauso formą**: **curia.europa.eu/jcms/contact**

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

TEISINGUMO TEISMAS
L-2925 LIUKSEMBURGAS
LUXEMBOURG
TEL. +352 4303-1

BENDRASIS TEISMAS
L-2925 LIUKSEMBURGAS
LUXEMBOURG
TEL. +352 4303-1

Teisingumo Teismo interneto svetainė: <http://www.curia.europa.eu>

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Rankraštis parengtas 2018 m. vasario mėn.

Nei institucija, nei joks institucijos vardu veikiantis asmuo neatsako už galimą toliau pateiktos informacijos panaudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas / Informacijos generalinis direktoratas /
Komunikacijos direktoratas. Elektroninių leidinių ir žiniasklaidos skyrius /
Europos Sąjungos leidinių biuras

© Europos Sąjunga, 2018

Nuotraukos © Georges Fessy

Nuotraukos © Gediminas Karbauskis

Atgaminti leidžiama nurodant šaltinį.

Be autorių teisių savininkų leidimo draudžiama naudoti arba atgaminti nuotraukas arba kitus dokumentus, kurių autorių teisių savininkė nėra Europos Sąjunga.

Print	ISBN 978-92-829-2768-7	ISSN 2467-1355	doi:10.2862/221384	QD-AQ-18-001-LT-C
PDF	ISBN 978-92-829-2725-0	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/121251	QD-AQ-18-001-LT-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2726-7	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/042928	QD-AQ-18-001-LT-E

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS

KOMUNIKACIJOS DIREKTORATAS
ELEKTRONINIŲ LEIDINIŲ IR ŽINIASKLAIDOS SKYRIUS

Leidinių biuras

ISBN 978-92-829-2725-0